

Saksa keele ainekava

I Õppeaine kirjeldus ja maht

Saksa keele õppimist alustatakse B-keelena kuuendas klassis. Uue võõrkeele õpe võimaldab õpilasel laiendada oma kultuurilist silmaringi saades teadmisi saksa keelt kõnelevate maade ja rahvaste kohta. Keeleõpe suurendab suhtlusvõimalusi ja toetab edasisi õpinguid.

A-võõrkeelt õppides saadud õpikogemus ja omandatud õpioskused toetavad B-võõrkeele õppimist. Rõhk on suhtluskeele arendamisel, seda toetab sõnavara ja keelestruktuuride omandamine. Keelestruktuure õpitakse kontekstis, järk-järgult jõutakse grammatikareeglite teadliku omandamiseni. Keele omandamisel arendatakse võrdselt kõiki nelja osaoskust (kuulamine, lugemine, rääkimine, kirjutamine).

Arendatakse õpioskusi, õpitakse seadma endale õpieesmärke ning hindama oma õpitulemusi. Keeleoskuse arendamisel rakendatakse nii individuaalset, paaris- kui ka rühmatööd. Õpilasi suunatakse tegema eakohast iseseisvat tööd (nt lugema, infot hankima, projektides osalema).

Käsitletakse õppekava teemasid vastavalt omandatud keeletasemele. Lähtutakse õpilaste kogemustest, huvidest ja vajadustest.

Rakendatakse mitmekesiseid, kaasaegseid õppemeetodeid hoides õpilastes motivatsiooni ning positiivset hoiakut keeleõppesse. Tunnustatakse õppija jõupingutusi, arvestatakse õpilase individuaalset eripära. Suhtluspädevuse ja kultuuriteadlikkuse arendamiseks ergutatakse õpilasi kasutama õpitavat keelt ka väljaspool keeletundi ja osalema erinevates keeleprojektides, olümpiaadidel ja võistlustel.

Keeleõppes toetatakse Euroopa keeleõppe raamdokumendile.

Õpilaskeskse võõrkeeleõppe tähtsamad põhimõtted on:

- 1) õpilase aktiivne osalemine õppetegevuses, tema teadlik ja loov võõrkeele kasutamine ning oma õpistrateegiate kujundamine;
- 2) õppematerjali sisu vastavus õpilase eale ja huvidele;
- 3) erinevate suhtluspädevust arendavate õppemeetodite rakendamine;
- 4) õpetaja kui õpilase koostööpartner ja nõustaja teadmiste ja oskuste omandamisel;
- 5) õppematerjalide avatus, nende kohandamine ja täiendamine õpilase eesmärkide, vajaduste ja huvide põhjal;
- 6) vigade käsitlemine õppimise loomuliku osana, nende parandamine vastavalt õppe eesmärgile.

Maht: 6., 7., 8., 9. klassis 3 tundi nädalas

II Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli B-võõrkeele õpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) saavutab keeleoskuse taseme, mis võimaldab tal igapäevastes suhtlusolukordades toime tulla;
- 2) huvitub võõrkeelte õppimisest ning nende kaudu silmaringi laiendamisest;
- 3) omandab oskuse märgata ja väärtustada erinevate kultuuride eripära;
- 4) tunneb erinevaid võõrkeelte õppimise strateegiaid ning oskab neid iseseisvalt kasutada;
- 5) huvitub õpitavat keelt kõnelevatest maadest ja nende kultuurist;
- 6) oskab kasutada eakohaseid võõrkeelseid teatmeallikaid (nt teatmeteosed, sõnaraamatud, internet), et leida vajalikku infot ka teistes valdkondades ja õppeainetes.

II kooliastmes julgustab õpetaja õpilast võõrkeeles suhtlema, suulise suhtluse kõrval suureneb järk-järgult kirjalike tööde maht. Kuulamis- ja rääkimisoskuse kõrval muutuvad tähtsaks ka lugemis- ja kirjutamisoskus, sh õigekirjaoskuse ja loovuse süstemaatiline arendamine. Põhisõnavara laieneb kiiresti, õpilasi juhatakse iseseisvalt lugema ja paralleelsele leidma nii emakeele kui inglise keelega. Oluline on arendada teksti mõistmise oskust. Suulist suhtlemisoskust arendatakse paaris- ja rühmatöödega, sh mängude ja rollimängudega. Kirjutamisel on oluline tekstiloome oskuse arendamine. Teemasid käsitledes pööratakse erinevate osaoskuste kaudu tähelepanu teiste kultuuride tundmaõppimisele ning kõrvutamisele oma kultuuriga. Õpilasi harjutatakse kasutama sõnaraamatuid, ka veebipõhiseid.

III kooliastmes arendatakse kõiki osaoskusi võrdselt. Olulisel kohal on sõnavara avardamine ja kinnistamine ning iseseisvate tööharjumuste väljakujundamine. Tunnis suheldakse võimalikult palju saksa keeles. Õpilast suunatakse õpitavat keelt aktiivselt kasutama nii tunnis kui ka väljaspool tundi. Õpilane õpib lisaks harjumuspärasele tööle õppevahenditega lugema lühemaid teabe-, tarbe- ja meediatekste. Kirjutamisoskuse arendamiseks kasutatakse erinevat liiki loovaid töid. Tähelepanu pööratakse loovuse arendamisele, osaletakse keelevõistlustel. Maiskonnaloo abil õpitakse mõistma kultuurilisi erinevusi ja neid teadvustama ning nendega arvestama. Õpilane õpib väärtustama mõtteviiside mitmekesisust, avaldama arvamust ning arvestama erinevaid seisukohti.

III Üldpädevuste kujundamise võimalused

Võõrkeelte õppimise kaudu toetatakse õpilastes kõigi riikliku õppekava üldosas kirjeldatud üldpädevuste arengut. Üldpädevuste saavutamist toetab valdkonnaüleselt õppeainete eesmärgipärane lõimimine teistesse valdkondadesse kuuluvate õppeainetega ning läbivate teemade õpilase jaoks tähenduslik käsitlemine.

Selle tulemusel kujuneb õpilasel:

- suutlikkus rakendada oma teadmisi ja oskusi erinevates olukordades
- kujundada enda väärtushoiakuid ja -hinnanguid
- võimalus omandada ettekujutus ühiskonna kui terviku arengust.

Võõrkeeleõpetuse kaudu saab toetada teadmiste omandamist teistes ainevaldkondades ning ainetevaheliste seoste teadvustamist, seda eelkõige lõimitud aine- ja keeleõppe (LAK-õppe) elementide kasutamisega võõrkeeletundides.

Võõrkeeli õpetades kujundatakse kõiki üldpädevusi (väärtuspädevust, sotsiaalset pädevust, enesemääratluspädevust, õpipädevust, suhtluspädevust, matemaatikapädevust, ettevõtlikkuspädevust) seatud eesmärkide, käsitletavate teemade ning erinevate õpimeetodite ja -tegevuste kaudu.

Lõimingud toimivad aine siseselt, ainete vahel ja ainete üleselt. Aine siseselt liigutakse lihtsamalt keerulisemale aine sisule, seostatakse uusi teadmisi õpilase varasemate teadmistega ja tema huvidega, kantakse teistes õppeainete tundides saadud teadmisi ja oskusi üle võõrkeele tundi. Kõige rohkem seoseid esineb emakeele, kirjanduse, geograafia, muusika, loodusõpetuse, inimeseõpetusega. Saksa keele ainealaste tegevuste kaudu toetatakse aineülesete üldpädevuste arendamist, milleks on universaalsed õpioskused ja õppeviisid (rühmatöö, paaritöö, arutelu jne), ettevõtlikkuspädevus, digipädevus, põhikooli riiklikus õppekavas loetletud pädevused ja terviseteadlikkus. Võimalusel tehakse õppeainetevahelisi projekte ja loovtöid, õppekäike, osaletakse ainealastel üritustel. Eelpool loetletu toetab õpilast ainetevaheliste ja –üleste seoste loomisel erinevates õppeainetes õpitu põhjal.

Taotletavad pädevused II kooliastmes (6. klass):

Väärtuspädevust toetatakse saksa keele õppimisel saksa keelt kõnelevate maade kultuuride tundmaõppimise kaudu. Õpitakse mõistma erinevaid, saksa kultuurilisest eripärast lähtuvaid väärtussüsteeme.

Sotsiaalse pädevuse kujundamisele II kooliastmes aitab kaasa erinevate õpitöö vormide kasutamine (nt rühmatöö, dramatiseeringud, rollimängud) ning osavõtt õpitava keelega seotud kultuuri programmidest.

Enesemääratluspädevus areneb saksa keele õppes kasutatavate teemade kaudu. Iseendaga ja inimsuhetega seonduvat saab võõrkeeletunnis käsitleda arutluste, rollimängude ning muude õpitegevuste kaudu, mis aitavad õpilastel jõuda iseenda sügavama mõistmiseni.

Õpipädevust kujundatakse pidevalt erinevaid õpistrateegiaid rakendades (nt teabe otsimine võõrkeelsetest allikatest, sõnaraamatu kasutamine, erinevate veebipõhiste õppeprogrammide rakendamine).

Suhtluspädevus on võõrkeeleõppe keskne pädevus. Sellel on oluline roll panna alus hea ja julge eneseväljendus-, teksti mõistmise ja tekstilooe oskusele.

Matemaatikapädevust arendatakse matemaatiliste terminite rakendamisel elulistes situatsioonides.

Ettevõtlikkuspädevus kaasneb eelkõige enesekindluse ja julgusega, erinevate loominguliste projektide elluviimisega.

Taotletavad pädevused III kooliastmes (7.–9. klass):

Väärtuspädevust toetatakse saksa keelt kõnelevate maade kultuuride tundmaõppimise kaudu, õpitakse mõistma ja aktsepteerima erinevaid väärtussüsteeme, mis lähtuvad saksakeelse kultuuriruumi eripärast.

Sotsiaalne pädevus annab võimaluse ennast saksa keeles edukalt väljendada; erinevates igapäevastes suhtlussituatsioonides toimetulekuks on lisaks sobivate keelendite valikule vaja teada saksa keelt kõnelevate maade kultuuritausta ning sellest tulenevaid käitumisreegleid ja ühiskonnas kehtivaid tavasid. Sotsiaalse pädevuse kujundamisele aitab kaasa erinevate õpitöövormide kasutamine (rühmatöö, rollimängud) ning aktiivne osavõtt saksa keele, kultuuri, tavadega seotud kultuuriprogrammidest.

Enesemääratluspädevus areneb saksa keele õppes kasutatavate teemade kaudu. Iseendaga ja inimsuhetega seonduvat saab saksa keele tunnis käsitleda vestluste, arutluste ja rollimängude kaudu, mis aitavad õpilastel jõuda iseenda sügavama mõistmiseni.

Õpipädevust kujundatakse pidevalt erinevaid õpistrateegiaid rakendades, nt. teabe otsimine saksakeelsetest allikatest, sõnaraamatu kasutamine. Olulisel kohal on eneserefleksioon ning õpitud teadmiste ja oskuste analüüsimine Euroopa keelemapi põhimõtetest lähtuvalt.

Suhtluspädevus on saksa keele kui võõrkeele õppe keskne pädevus. Oluline on panna alus hea ja julge eneseväljenduse, teksti mõistmise ja tekstilooe oskusele.

Matemaatikapädevuse arendamiseks jätkub töö arvsõnadega, õpitakse ütleva kellaegu, kuupäevi ja aastaarve, tegeletakse ostmisel-müümisel vajamineva sõnavaraga.

Ettevõtlikkuspädevus kaasneb julgusega end võõrkeeles väljendada. See loob eeldused koostööks teiste sama võõrkeelt valdavate ea- ja mõttekaaslastega suhtlemisel silmast silma või veebis.